

KONTAKT

Adresse
Kristeligt Dagblad
Vimmelskafte 47
1161 København K

Telefon 33 48 05 00
Fax 33 48 05 02
post@k.dk

Giro 6 40 01 24

Reg. nr. 1195, ISSN 0904-6054

Abonnementservice
Telefon: 33 48 05 05
lørdag dog 33 48 05 00
Fax: 33 48 05 01
www.k.dk/abonnement

Annoncer
Telefon: 33 48 05 00
Fax: 33 48 05 01
annonce@k.dk

Ekspedition
mandag til fredag kl. 8.30-16
lørdag kl. 8.30-12

Ansvarshavende chefredaktør
og adm. direktør Erik Bjerager

Nyhedschef Jeppe Duvå
redsek@k.dk

Kirkeredaktør Anders Ellebæk Madsen
kirke@k.dk
historie@k.dk
ide@k.dk

Udlandsredaktør Henrik Brun
udland@k.dk

Debat- og kronikredaktør Jakob Holm
debat@k.dk
kronik@k.dk

Kulturredaktør Michael Bach Henriksen
kultur@k.dk

Liv & Sjæl-redaktør Karin Dahl Hansen
livogsjael@k.dk
familieliv@k.dk
seniorliv@k.dk
sundhed@k.dk

Politisk redaktør
Henrik Hoffmann-Hansen
indland@k.dk

Rejseredaktør Mie Petersen
rejser@k.dk

Navnemedarbejder Søren Kronholm
navne@k.dk

Salgs- og marketingdirektør
Joachim Langagergaard

Abonnementschef
Tue Boserup Jacobsen

Annonceschef Pernille Gram

Onlinechef Troels B. Jørgensen

Distributionschef
Jørgen Schmidt

Kristeligt Dagblad på nettet
www.k.dk
www.kristendom.dk
www.religion.dk
www.etik.dk
www.kirku.dk
www.foretragslisten.dk
www.eftertanke.dk
www.mindet.dk
www.bogbasen.dk
www.hjertedating.dk

Citater fra avisen
Artikler i Kristeligt Dagblad må gerne citeres, hvis det sker inden for citatreglerne med angivelse af Kristeligt Dagblad som kilde. Erhvervspressen afbilleder og andre illustrationer samt annoncer er ikke tilladt.

Kristeligt Dagblad er trykt på FSC-certificeret papir, der støtter bæredygtigt skovbrug verden over.

Kvindens fremmarch udfordrer manderollen

Danske kvinder er ved at indhente – eller endda overhale – mændene på arbejdsmarkedet, i familierne, i politik og især i uddannelsessystemet. Den danske mand er i en omstillingsfase, hvor han skal lære at spille med på den moderne verdens præmisser, mener eksperter

AF INOR DALE
dale@k.dk

Ligestilling mellem kønne har vind i sejlene i Danmark. I 2012 var den nye magtbalance mellem mænd og kvinder et emne, der for alvor gjorde sig gældende i de danske avisspalter og på internettet. Begrebet "tabermænd" fandt en plads i den politiske og debatmæssige dagsorden. Og medier berettede jævnligt om, at kvinderne står stadig stærkere i forhold til mændene.

Senest har ligestillings- og kirkeminister Manu Sareen (R) udtrykt bekymring over, at cirka 60 procent af de danske kvinder får en videregående uddannelse, mens det samme kun gør sig gældende for 40 procent af mændene.

Og den traditionelle fordeling af indkomst i parforhold og ægteskaber er også under forandring. En undersøgelse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd fra november 2012 viste, at kvinder tjener mere end deres mænd i 31 procent af de danske parforhold. Det er mere end en fordobling i forhold til 1985.

Ifølge Danmarks Statistiks rapport "Kvinder og Mænd 2011" har danske kvinder den højeste beskæftigelsesfrekvens blandt kvinder i EU, mens danske mænd har den femtehøjeste. Og efter finanskrisen så man for første gang, at der var flere ledige mænd end kvinder. Det skyldes, at det i første omgang var de traditionelt mandedominerede, ufaglærte arbejdspladser, der blev nedlagt under finanskrisens udbrud.

I politik har kvinderne også gjort store fremskridt. Som bekendt har Danmark fået sin første kvindelige statsminister. Ligeledes er 11 af Danmarks 23 ministre kvinder. Kvinder sidder på 68 af folketingets 175 sæder. Det er godt 40 procent, hvilket står i kontrast til for 20 år siden, hvor kun 24 procent af Folketingets politikere var kvinder.

Ekspert vurderer dog entydigt, at uddannelsesniveaulet er det felt, hvor ligestillingen synes at slå mest markant igennem. Fænomenet bliver blandt andet bekræftet af, at kvinderne er overrepræsenterede på de "tunge", traditionelt mandedominerede fag som jura, statskundskab og medicin.

Hvis man forventer, at den nuværende majoritet af kvinder, som er – og bliver – langt bedre uddannet end mændene, kommer ud på jobmarkedet og besætter de stillinger, de er kvalificerede til, vil kvindernes fremmarch fortsætte hastigere og blive mere udtalt. Som statsministeren sagde i sin nytårstale, er uddannelse

TEGNING: MORTEN VOIGT

Kvinden kan det hele selv. Og manden lader sig køre ud på et sidespor. Han bliver usikker på sin berettigelse og afventer, hvad kvinden ønsker eller beder ham om. Det viser svaghed, og i overlevelsprocessen, som omstillingsprocessen jo er, taber han, da kvinden ønsker en stærk mand – ellers klarer hun ærterne selv.

ANNETTE JØNSSON, FORFATTER OG PRAKTISERENDE MANDETERAPEUT

vejen frem, hvis man vil ind på det danske jobmarked. Men hvorfor klarer kvinderne sig langt bedre end mændene på dette punkt?

Kenneth Reinicke, kønsforsker ved Roskilde Universitet, mener, at det til dels kan tilskrives en modernisering af samfundet, som tilgodeser traditionelt kvindelige kompetencer.

"Når man kritiserer 'feminiseringen' af samfundet, hvilket man ofte hører i debatten om folkeskole og institutioner, forveksler man måske 'feminisering' med 'modernisering'. De nutidige uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedet ligger vægt på proceskrav, relationer og sociale kompetencer, hvilket måske

er noget, som kvinder behersker bedre. Det handler ikke nødvendigvis om kønskamp, men i stedet modernitetstilpasninger," siger Kenneth Reinicke.

Som nogle uddannelsesforskere har påpeget, har piger altid været bedre i ungdomsskoler. I og med at arbejdsmarkedet har forandret sig, bliver udvikling mere fatal for de bogligt svage unge mænd, da mange kvinder kommer til at gøre brug af deres kompetencer og dermed udkonkurrerer de mænd, der fortrinsvis har praktiske evner.

Svend Aage Madsen, chefsykolog ved Rigshospitalet og formand for tænketanken Videns Om Mænd, har en lignen-

de opfattelse. Ifølge ham har samfundet været i skarp forvandling i de seneste årtier. Det er til dels kvinder, der har skabt den forvandling, og samtidig har de dygtiggjort sig ved at tilpasse sig den kulturelle omstillingsfase. Generelt er kvinder mere omstillingsparate, siger han og nævner Østeuropa efter Murens fald som eksempel. Mændene havde dog stadig de største nedture fysisk og psykisk, mens kvinderne bedre tilpassede sig og kæmpede videre.

Siden kvinder for alvor begyndte at komme ind på jobmarkedet, har de fundet ud af, hvordan det er at være økonomisk selvstændig og single. I den samme periode har mænd måttet lære, hvordan man danner par med en bedre uddannet og måske højere lønnet kvinde, og hvordan man balancerer huslige pligter med karrieren.

Kvinder har lært traditionelle mandlige dyder, mens mændene har måttet lære de traditionelle kvindelige kompetencer. Det har været svært for begge køn, siger han. Men mændene har været svagere til at tilpasse sig dette traditionsbrud, ikke mindst fordi de er kommet senere i gang, og det har medført, at både deres

økonomiske overlegenhed og maskuline selvpfattelse har været under hårdt pres. "Kunsten er at finde ud af, hvordan mænd kan integrere de nye kønsroller i en ny maskulin identitet. Det er svært, fordi mænd ikke kan spejle sig i rollemodeller, der kan lære dem at begå sig som moderne mænd," siger Svend Aage Madsen.

Mændenes manglende konstruktion af en ny maskulin identitet har delvist medført, at de bliver frataget af mange kvinder. Blandt andet tyder meget på, at ægteskabet har taget imod ganske hårde slag i takt med den omtalte modernisering. Skilsmisseraterne er nemlig eksploderet. I oktober 2012 skrev Kristeligt Dagblad, at 40 procent af alle ægteskaber går i opløsning. Den efterfølgende måned konkluderede en svensk rapport om ligestilling, at der er en udtalt tendens til, at moderne ægteskaber, hvor de huslige pligter er ligeligt fordelt, oftest er dem, som ender i skilsmisse. Rapporten forklarede, at parterne i de moderne ægteskaber havde meget selvstændige opfattelser af, hvad et ægteskab er.

"Kvinder har i de seneste årtier forholdt sig mere bevidst til ægteskab. Skilsmissestatistikker tyder på, at det for-

trinsvis er kvinderne, der gik ud af ægteskaberne. Det er gået hårdt ud over mænd, som efterfølgende har sværere ved at genopbygge deres sociale netværk. Men jeg tror, at mændene langsomt vil tilegne sig de styrker, som kvinder har, og finde nye maskuline styrker," siger Svend Aage Madsen.

Annette Jønsson, som er praktiserende mandeterapeut og forfatter til bogen "Fra mand til menneske", har erfaring, at mange mænd står svagt i det moderne parforhold, hvilket let kan føre til, at de bliver frasortet af kvinderne. Hun mener, at det stigende antal af kvinder, der får donorbørn, til dels bekræfter, at mange kvinder føler, at mænd er overflødige og besværlige. Manden som skaffedyret er i Danmark ved at være et overstået kapitel.

"Kvinden kan det hele selv. Og manden lader sig køre ud på et sidespor. Han bliver usikker på sin berettigelse og afventer, hvad kvinden ønsker eller beder ham om. Det viser svaghed, og i overlevelsprocessen, som omstillingsprocessen jo er, taber han, da kvinden ønsker en stærk mand – ellers klarer hun ærterne selv. Det gør

manden ikke, da han er afhængig af at være en del af familien og føler sig ubrugelig, hvis han ikke indgår i fællesskabet," siger Annette Jønsson.

Hun arbejder dagligt med mænd, der italesætter deres problemer over for hende. Ifølge mandeterapeuten er der en klar løsnings på problemet. Mændene skal genbekræfte over for dem selv, at de er mænd og ikke kønløse væsener. For maskuliniteten som sådan er ifølge hende ikke forandret.

"Det er stadig maskulint at handle, tage ansvar, tage beslutninger, træde i karakter og sige sin mening. Og en gang imellem at vise, hvem der bestemmer i familien. Det er der ingen, der tager skade af. Tværtimod er det at være rollemodel for de kommende generationer. Men sådan er det ikke i særlig mange familier i dag," siger hun og fortsætter: "Rigtig mange mænd undertrykker deres maskulinitet. De bliver nogle stille, venlige og underdanige skygger af sig selv, hvilket gør dem utilpasse, triste og frustrerede. Det smitter af på stemningen i hjemmet. Mange mænd undgår konflikten og lader, som om de er enige, selvom de ikke er det. På sigt gør det dem irritable og utilfredse, og allerværst slipper de ansvaret og lader kvinden køre løbet," siger Annette Jønsson.

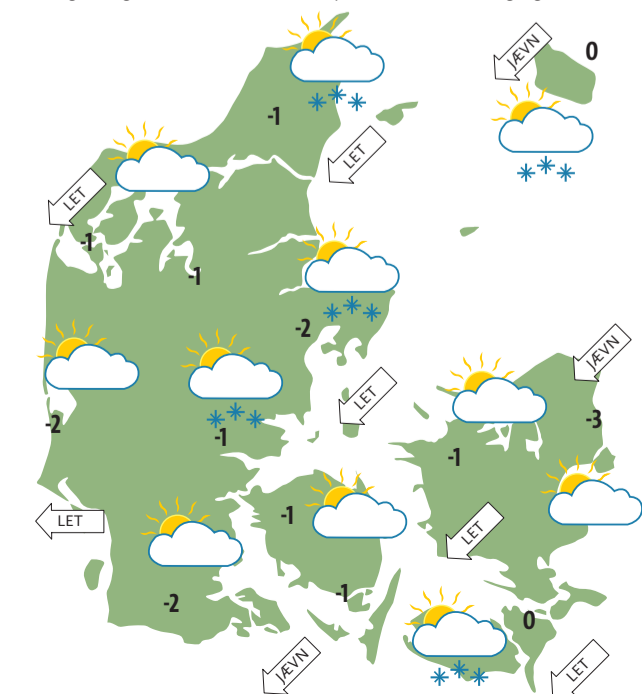
Og ansvaret ligger hos manden selv, siger hun. Derfor skal han tage ved lære af de kvinder, der anvender deres særlige kvindelige evner som en styrke – i stedet for at benægte disse styrker til fordel for en mere androgyn personlighed.

"De eneste, der kan lave om på den selvpfattelse, er mændene. De skal være et modspil til den kvindedominerede dagsorden, der i dag har fået overtaget. En måde, hvorpå de kunne gøre det, kunne være at begynde at se sig selv som et køn – altså at vedkende sig, at det at være mand er noget særligt og ikke det samme som at være kvinde. At stå ved de forskelle og fordele, der er ved maskulinitet og mandekønnet. I stedet for som nu, hvor det kun er kvinder, der definerer sig som et køn og får en masse fortrin på den konto. Man hører aldrig, at den mandlige styrkeplæjerske eller pædagog står frem og nævner alle de gode grunde til, at han er et plus med sine idéer, sin forskellighed og input til patienter og børn. Tænk, hvor mange år kvinderne har gjort dette uden at holde sig tilbage på grund af jantelov eller politisk korrekthed. Og se, med hvilket tempo mændene er blevet overhalet indenom," siger Annette Jønsson.

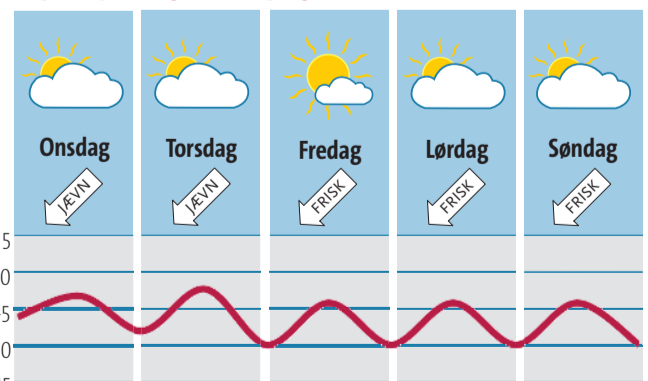
Vejret

VEJRET I MORGEN ONSDAG DEN 16. JANUAR

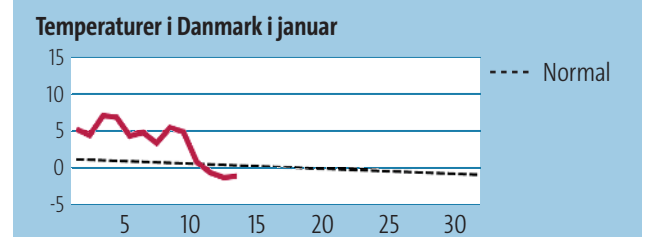
Lidt sol hist og her og lokale snebyger, især ved Østersøen og Kattegat. Temperaturer mellem frysepunktet og 3 graders frost og let til jævn vind omkring øst og nordøst. Om natten temperaturer mellem 2 og 7 graders frost.

VEJRET DE NÆSTE FEM DAGE

ONSDAG: Lidt sol og lokale snebyger. -5 til -3 grader. Jævn nordøstlig vind.
TORSdag: Lidt sol og kun få snebyger. -4 til -2 grader. Jævn nordøstlig vind.
FREDAG: Mest tørt og lidt eller ingen sol. -6 til -4 grader. Frisk nordøstlig vind.
LØRDAG: Lidt eller ingen sol. -6 til -4 grader. Frisk vind omkring nordøst.
SØNDAG: Lidt sol og lokale snebyger. -6 til -4 grader. Frisk vind fra nordøst.

VEJRET I EUROPA I MORGEN

TEMPERATURER VERDEN RUNDT I MORGEN

Antalya 14 regn	Nairobi 25 byger
Bangkok 35 let skyet	New Delhi 18 byger
Barcelona 9 skyet	New York 2 slud
Beijing 1 solrigt	Nuuk -3 let sne
Buenos Aires 34 let skyet	Ottawa -6 let skyet
Hongkong 19 let skyet	Ottawa 1 skyet
Istanbul 11 skyet	Phuket 32 let skyet
Jerusalem 13 solrigt	Rio de Janeiro 30 byger
Johannesburg 25 let skyet	Santiago 23 skyet
Kabul 0 let sne	Singapore 31 let skyet
Kairo 22 let skyet	Stockholm 0 let sne
Kanariske Øer 21 let skyet	Sydney 28 let skyet
Kangerlussuaq -13 let skyet	Teheran 3 solrigt
Lagos 31 regnbyge	Tokyo 3 overskyet
Los Angeles 19 solrigt	Vancouver 1 let sne
Mexico City 22 skyet	Washington DC 5 regn
Miami 25 let skyet	Wellington 21 skyet

